

# DEBRECZEN.

## POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

### A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

**Hirdetési díj:**  
 Órásokos példányért 5 kr.  
 Nagyból terjedelmű, mint szintén több ismételt hirdetések, alkalmanként a legolcsóbb árért:  
 Bélyegdíj: minden bejegyzésért külön 30 kr.  
 „Nyit-tér”-en megjelenő közlemény órásokos sorra 15 kr.  
 Nérvagy bérmentesülést beiktatók hirdetések nem vétetik tekintetbe. — Ugyanint kizárólag nem adnak vissza.

**Előfizetési árak:**  
 Helyi és postaköltségek nélkül:  
 Egy évre 10 frt — kr. / évre 2 frt 50 kr.  
 Fél évre 5 — / évre 1 frt 25 kr.  
 Előfizetési pénz minden közlemény: **Főpénz, Vecsey-ház földszint** a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.  
**Előfizetési helyben:**  
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postafiókok útján.

### A szomszéd városból.

Debreczen és Nagyvárad 1860. év őszé óta, mióta az októberi diploma szabadabb mozgást engedett hazánkban, — nem csinált egyebet, mint Tisza Kálmán dicsőségének templomát építteté.  
 Ha azt nézzük, melyik város tartotta meg tovább a Tisza-imádatát, ki kell nyilatkoztatnunk, hogy Debreczen. Nagyvárad városa már 1874-ben mozogni kezdett, hogy megtörje azon varázst, mely oly hosszú idő óta fátyollal takarta szemét, és mégis Debreczen, noha későbbben ébredt fel, sokkal közelebb áll ahhoz, hogy a közjogi ellenzék diadalra segítse, mint Nagyvárad.  
 Pedig mindkét helyen igazi, törhetetlen bajnokai vannak a közjogi ellenzéknek.

Nagyvárad városában a közjogi ellenzék küzdelmét az iparosok vették fel és kezdték meg, az úgynevezett intelligencia távol tartja magát tőle, vagy a leg-erősebben ellene fordul.  
 Az oka mindenesetre abban van, hogy Nagyváradon 1850 óta felette elszaporodott a hivatalnoknál való ember, az úgynevezett intelligencia arra van utalva, hogy megyei, városi vagy kormányhivatalt vállaljon, a megyét, — a várost pedig most a kormány-párt uralja, nagyon természetes tehát, hogy mindeken törekssék a fenálló kormányhatalomhoz szegődni.  
 A meggyőződés ma már ott áll, — hogy közülük mindenki elhiszi a jelenben még tántorgó rendszer tarthatatlanságát, azonban nem meri maga előtt bevallani senki, hogy azon pártnak van igazsága, melyet eddig forradalmi törekvésekkel vádoltak, s melyre kimondották azt, hogy óhajai csak forradalmi uton érhető el.

Az iparosok nagy számmal vannak Nagyváradon, de a legutóbbi sanyarú évek képtelenné tették őket arra, hogy választói jogukat gyakorolhassák, mert a megélhetés az adófizetést zárja el.  
 Debreczen helyzetében azonban egészen más, itt már megvan az, hogy a város lakossága, terjedelmes földbirtokra támaszkodva, képebb az adózás teljesítésére; ha itt a választók és nem választók szeméről lehull a varázsfátyol, ha szíveik a hazáé nére megdobban, a közjogi ellenzék diadala sokkal gyorsabban következik be.  
 Pedig nem sok kell ehhez. Az istenség a keresztyéni türelmet szívünkbe oltotta, de a türelmenek is határa van.  
 A debreczeniek láthatnak most, mikor Tisza Kálmán miniszterelnökké lett, hogy mind az, ami eddig történt, csak csúf komédia.

1860. okt. 20-án bocsáttattott ki az októberi diploma, 1875. Október 20-án Tisza Kálmán miniszterelnökké.  
 Azt mondhatná valaki, hogy mi van ebben?  
 Az, hogy a miniszterelnök jól tudta azt, mert 1860-ban éppen ő nyilatkozott az októberi patens ellen leghatározottabban, hogy mit tart a nemzet az októberi diplomáról, melynek születése 1860 okt. 22. Budapesten vérel lett megint-népe. Jól tudta azt a miniszterelnök, hogy a napra a nemzet mindig aggodalommal tekint, s mégis e napon nevezte ki magát.

**A „DEBRECZEN” tárczája.**  
**AZ ÉLET ISKOLÁJA.**  
 — Eredeti elbeszélés. —  
 Írta: GRÜNVALD JÓZSEF.  
 I. (Folytatás.)  
**Berthold ur.**  
 Ki volt oly boldog, mint Berthold ur! midőn művét ily remekül sikerült látnia?  
 Berthold ur boldogsága azonban nagy mértékben hajótörést szenvedett, mert Gabriella kisaszony újra rosszul lett, minek következtében határozottan kijelenté, hogy szobájába vonul. S hogy a nagy számúlag egybegyűlt vendégek kedélyhangulatára ezen körülmény nem csekély befolyással volt, azt láthatta mindenki.  
 — Tehát, édes Gabriellám — szóló Berthold ur menyasszonyához — ön nem tudja, vagy nem akarja méltányolni az én fáradságomat? Tehát nem tudja, hogy én mindent

Láthatnak Debreczenben, hogy míg az ország költségvetésében 17 milliónál több hiány van, addig a delegációban a kormány párt 4 és fél millióval többet szavaz meg a jövő évre s ezt mint hazafias ténny dícsékedve említi.  
 Láthatnak Debreczenben! — láthatnak azt, hogy a delegáció képtelen a közös hadügyminiszter tulkiadásait korlátozni, s ha megtörtént, képtelen felelősségre vonni.  
 Láthatnak Debreczenben! — hanem ott is úgy tesznek, a mint egy n-váradai törvényszéki bíró nyilatkozott: „Mióta Tisza Kálmán a miniszterelnök, azóta bűn az embernek gondolkodni.”  
**Bihari.**

**Az általános közigazgatási reform-törvényjavaslat, mint a „N. H.” halja, a rabélemezés és ellátás ügyei kezelésének az ügyészségtől a megyék kezébe való áthelyezését tervezi.**  
 — Zsirus Lajos torontálmegyei orsz. képviselő — mint a „Forradalmi” írja — lemond, s továbbra is megtartja járásbírói állomását. — Utódjául Rónay Jánost, és b. Liphay Bélát emlegetik.  
 — Tisza Kálmán miniszterelnök, szombaton este elutazván a fővárosból, ma reggel visszaérkezett, s ma vette át tényleg a miniszterelnökség vezetését.  
 — Deák Ferenc egészségére annyira javult, hogy ma már elhagyhatta szobáját, és sétakocsizást tett Pestről Budára.  
 — Az ügyvédi könyvek — a pénzügyminiszternek felmerült kértelék alkalmából hozott határozata szerint — a jelenleg érvényben levő bélyeg- és illetékszabályok alapján bélyegköteleknek nem tekinthetők, magától értetve, (jegyzi meg a „N. H.”) hogy ezen bélyegmentesség az ügyvédi könyvek hitelesítésekor az ügyvédi kamra által felvett jegyzőkönyvre, s az ügyvédi könyvekből készített kivonatokra nem terjed ki.

**Ausztria-Magyarország és a törökországi reformok.** Több bécsi lap azon hírt közölte, hogy Zichy Ferenc gr. konstantinápolyi nagykövetség meglátogatta Mahmud basa nagyvezért, és szerencsekívánatokat fejezett ki neki a porta által elrendelt pénzügyi intézkedések és ezzel kapcsolatos reformok alkalmából. E hír — jegyzi meg a bécsi „P. C.” — nyilván tévedésből ered, mert Zichy gróf és a nagyvezér közt a Törökországban tervezett közigazgatási reformokról folytak tárgyalások, de nem a pénzügyi reformokról. Minden józan belátásnál magától is esleik azon feltevés, hogy egy nagyhatalom képviselője Konstantinápolyban forraszerinti szerencsekívánatot fejezhetett volna ki a legújabb pénzügyi rendszabályok felett.

**A „Magyarországi Kárpát-egylet.”**  
 Podolin. 1875. okt. 22.  
 (Vége.)  
 III.  
 A mi az egylet folyó ügyeit, jelenlegi állapotát illeti, arról csakis kedvezően lehet nyilatkoznia. Az egylet ugyanis össekötetésben áll: 1.) A galicizál „Tátraegylet”-tel (Krakóban); 2.) a német-ausztriai „Alpesi egylet”-tel (Frankfurtban); 3.) az ausztriai „Touristenclub”-bal Bécsben és 4.) az olasz „Alpesi egylet”-tel Turinban, mi a tagoknak igen fontos előnyö-

ket biztosít annak idején; nem is említve azt, hogy könyvtára számára az illető szaklapokat járattja, és az elősorolt egyletekkel csereviszonyban áll az évkönyveket illetőleg. — Munkában van jelenleg egy értékes, tudományos szempontból eléggé megajánlható térkép, az u. n. Tátra térkép; jövőre pedig hozzáfog az egylet szerkesztő bizottsága a „kárpati térkép” összeállításához. A mi finansziát illeti, van az egyletnek:  
 1.) Nem ériható alaptőkéje, melynek csak kamatai élvezhetőek \* 771 frtja,  
 2.) az 1874-iki tagsági díjakból 1565 frtja,  
 3.) az 1875-iki 1100 frtja.  
 Összesen tagsági díjak: 2665 frt.  
 Hogy hová fordították a begyűlt pénzt? Szolgálaton felvilágosítást az 1875-iki költség előirányzat. Eszerint megszavaztatott:  
 a) évkönyvre 500 frt.  
 b) a Kohlbach-völgyi kunyhóra (menház) 200 frt.  
 c) a zöldtől melletti 200 frt.  
 d) az utak hozzáfértesítésére, és pedig az alabastrom barlang és menzsdorfi völgyre 200 frt.  
 e) a rórai általánra 200 frt.  
 f) a csordai tó melletti ház felépítésére, a m. évről megmaradt összeggel együtt 700 frt.  
 Összesen: 2000 frt.  
 Megtakarított összeg maradt: 665 frt.  
 Eddigi menházak: a tarpataki, a sepe-szombati területben, azután a zöldtónál, a késmárlai területen. Hogy mily lelkes tagok számlál az egylet: szabadon ennek bebizonyítására az 1874-diki aug. 2-dikán Tátrafüreden megtartott II. közgyűlés jegyzőkönyvének 6-k pontjára utalnom, mely ekep szót:  
 Szentiványi József egyt. elnök a csordai tó melletti ház felépítésére vonatkozó kiadásra nézve megjegyzi, hogy ő az ezen építkezéshez szükséges anyagot és készpénzben 200 forint sajátjából adni hajlandó.  
 Továbbá Herrgesell János tag megjegy-zésére, hogy a felépítendő házhöz egy felví-gyázó is szükséges, kinek legalább néhány darab tehén részére legelő volna biztosítandó, kinyilatkoztatja, hogy ő a csordai tó körüli területén... megadja az engedélyt 10 darab szarvas marha fentartására. stb.  
 Az igazgatást illetőleg, az egylet élén áll a fentebb érintett igazgatói testület, és a már érintett, s az ország összes vidékeiről megválasz-tott 40 tagu választmány, és évenként közgyű-lés tartatik, melyben minden tagnak joga van felszólalni, indítványozni, magának az egylet ügyeiről tudomást szerezni; ezen közgyűlés fel-lapítja meg a költségvetést. A szavazás áll-pálással történik, de 20 tag ohajára névszerinti szavazás rendelőndő el. A tisztviselők és a választmányi tagok választásánál, mely mindig titkos, relatív szavazattöbbség dönt; a szava-zat egyenlőség esetében azok közt, kik a szava-zatok egyenlőségét nyerték, szorosabb vá-lasztás következik. (6 §-a az ügykezelésnek.) Tölvölve tagok más egyt. tagok által írásbeli meghatalmazás alapján képviselhetetik magu-ka, azonban egy ilyen képviselő tag legfelleg-bb két ilyen helyettesítői képviselőset vállalhat magára (7 §-a az ügykezelésnek.)

IV.  
 Iparoktam több vonásaiban megismer-tetni alföldi hazánkhaival az egylet, mely csakugyan megmutatta, hogy kisbőli is lehet nagyot fejleszteni, ha vállvetve működünk, ha szem előtt tartjuk a római irónak, Sallustianusnak eme mondatát: Concordia parvae res crescut, discordia maxime dilabuntur. — Ez egyt. rövid kétféle fennállása és virágzása buzdítson minden magyar hazafit, ki hazájának szépségei iránt érdeklődik, kinek tehetsége, ideje és alkama van arra, hogy ez egyletbe belépjen; ki tudja, hol és mikor veszi hasznát; ha már nem is akar minden évben utazgatni; tegye azért, hogy az egylet terjedjen, hogy idővel átölje munkásságának karjaival összes kárpátjainkat, hogy alakuljanak főkogylet-k. Persze, hogy lassan megy ez a mai időben, de gondoljuk meg, minő fejlődési fokozatokon kell egyfának át-gyökkennie, míg gyümölcsöt fog hozni? Csúsznia, gyökeret vernie, nőnie, bimbóznia, virágoznia.  
 \*) Az alapító tagok adakozásai és a tátrafüredi gyógydíjak tökéstendők, és csak kamatai használandók fel.

és elvirágoznia kell s csak akkor jön a gyümölcs. Hasonló fejlődési fokozatokon megy keresztül az egyleti élet is; s minél nagyobb akar az egylet lenni, annál lassabb és bizto-sabb fejlődésnek kell magát alávetnie.” (Döl-ler Ant. tikkár évi jelentéséből 7-dik p.)  
 Működőnk vállvetve, csak így érhető el, a siker, a cél, csak így, ez uton fogja a magyar megismerni hazáját, — annak kincseit, ritka természeti szépségeit és elő-nyeit, annál jobban fogja szeretni, — s annál hűbben fog hozzá ragaszkodni, s a külföldi is csak akkor fog hozzánk jönni elkötendő ezreivel, ha megismeri hazánkat, ha utja megkönnyítte-tik, — ha a viszonyoknak és körülményeknek megfelelő kénytmet, czél szerű berendezéseket, szóval, civilizációt lát, csak úgy fognak a mi hegyeink és völgyeink is jövedelmi forrást és gazdagodási eszközök képzni regényes szépsé-gökkel! S miért ne tehetnők ezt? Igaz, hogy „a német, francia, s különösen az olasz kormány támogatja egyleteit. Sveiczban az al-pi-ki klub tevékenység évenként milliókat jö-vedelmez közvetve az országnak, mely millió-kat az utasok hoznak az országba” mig di-csekvéssel legyen mondva, — „nánunk a magyarországi kárpát-egylet hírtelen, mintegy varázstűrése nő ki önmagából! Ezek igen jó jelek!” (Évi jelentés 10-dik p.)  
 Feltehető a ki teheti: Előre! Segítse filléireivel a magy. kárpát-egylet, és iparkod-jék az általa nyújtott előnyöket felhasználni, s azokat mindinkább szaporítani, növeszteni köz-reműködésével, áldozatkészségével! Különösen a természetvizsgáló, tanár s orvos uraknak nem ajánlhatom eléggé figyelmükbe ez egylet czélját, mely — mint már mondtam — nem egyéb, mint hazánkat megismertetni, megsze-rettetni szépségei, természeti ritkaságaiban; merthízen:  
 „Szép vagy oh hon, bércz, völgy változnak gazdag öledben.”

Mondja Vörösmarty; de mond am ő meg valamit, mi minden magyarnak szót:  
 „Am természetből mind ez lelketlen ajándék: Naggyá csak fíad szent akaratja tehet.”  
**Hemmert Márton,**  
 tanár.

**A magyar fővárosból.** Horn Ede államtitkár vesélyesen beteg. — **Segélyegyleti elnökök** a jogi egyletben, Vargay Kálmán választottak. **Luitpold** bajor herceg, nevével G. zella főhercegnővel a teguapi napot itt töltötte. **A Margit-híd** már teljesen elkészült. Még csak a gyalogjárda burkolata és a külső-karfiak fel-rakása van hátra. **A vallás** és közoktatásügyi miniszter Rudinitsky Andráis „Dejepis osep-bečny a Zolastery Uhorska svetsky a nobo-zensky” (Magyarország általános és különleges világi és egyházi történelme) című művét, magy-ar államellenes eszméért, az iskolai haszná-latból eltiltotta.

**Vidék.**  
 A „Debreczen” levelezése.  
 Innen-Onnan, okt. 24. 1875.  
 (Vidékgyógyegylet.) Ugy örül-tünk a közgyűzői intézmények t. szerk ur, hogy azt ki sem lehet mondani, no gondolánk, lesz most már jó világ, egyes kisebbszérű ügyek nem lesznek vég nélküli határidőkre tár-gyalást végett kitűzve a járásbíróóságok tul-halmozott személyzetének rá nem érhetése miatt, a költségek is kevesbitetnek, a jó és olcsó törvénykezés világa legalább részben kezdődik. Azonban itt is beteljesedett, hogy „csalódás az élet köztészeté”, ha ugyan valaki költői szépséget talál az alább elmondott, de nem költő, hanem a mult napokban megtörtént eseményben, melyre ha valaki nagyon kíváncsi, részletes felvilágosítással is szolgálhatok.  
 Utam véletlenül egy érmelelti közsébe vezetett, hol mint jó ismerősömböz — a köz-ségi jegyzőbe szállottam be, kik a jelenlevő többi előjárósággal együtt, nagyon várakozó állapotban találtam. „Még sem jön, már ké-sik” féle nyilatkozatok végre kíváncsivá tevé-nek várásuk tárgya felől, mondták aztán, hogy a közgyűző várják, kit még nem volt szerenc-séjük látni, s ki hivatalos dolgok miatt most száll ki először a közsébe.

— És még kérheti ezt?  
 Berthold odabart lábaihoz, megragadta menyasszonyának kezét, s azokat csókjaival elhalmozta, miközben mondtá: oh, mily boldog vagyok én!  
 Berthold ur ezután felvidult kedélyül, szép reményekkel hagyta el Gabriella szobá-ját s távozott a színházba, hol már az összes vendégsegereg helyet foglalni igyekezett.  
 A nap ekkor már egészen leszállott.  
 A sötétség, fekete lepelként ereszkedett le az egész vidékre; közel és távolban nem volt hallható és látható semmi, csak a falu feléire meszelt házaeszkainak ablakából fénylő gyertyavilág és a kastély ragyogó csillárain keresztül öződő fény.  
 E fénynek és pompának is azonban megvoltak árnyoldalai; Gabriella kisaszony szobájának ablakai sötétek valának, ő beteg, azt mondá, téhat nyugodni akar. És háborgó, nyugtalan lélekének volt is nyugalomra szük-sége, mert egész lényében zavart volt. De va-jon csakugyan nyugodni akart-e?  
 Csakugyan nyugodni akart-e? A korábbiakhoz képest a korábbiakhoz képest kezdett járn sötét szobájában; néha néha kertzre nyíló ablakának függönyeit fére húzva,

Hosszas várakozásuk után megérkezett végre az óhajtott vendég, ki magát bemutat-ván, elmondá, hogy ő némely a járásbíróság által hozzá áttett ügyek elintézése végett je-lent meg.  
 A közgyűzőség és eljárás módja még új dolog lévén a mi napunk alatt, figyelemmel ki-sértem az ügyek fejlődését, s lefolyt előttem egy nem mindennapi jelenet. Felvettétek néhai B. F. hagyatékát, mely állt egy 27 ftrért ér-tékesített pusztá telekből, örökösök B. Gy. és testvére. Teher az örökségen 19 ftr. Az igazi hagyaték tehát 8 ftr. Az ügy letárgyal-tatván költségek, napi és fuvarjdi fejbéren fize-nek az örökösök 15 ftr, mond tizenöt forint és néhány krajczár. Minthogy azonban a szegény pörül jártaknak sehogyan sem volt any pénzük, a közgyűző ur pedig licitációval fenyegetőzött, a boldogtalan örökösök kölcsön vettek a tar-tozás törlesztésére 15 ftrt oly móddal, hogy egy hét múlva 17 ftrt fizetnek érte. Boldog állapot ez, mikor szerencsésnek tartja az ember, ha így is megszabadulhat a végrehajrás-tól s boldog, a ki ily olcsón juthat oly tetemes örökséghez. Pedig még a százalék, bélyegdíj még csak ezután fizetettnek a szerencsés örökösök által. És vajon miért tétetett ez ügy át a közgyűzőséghez, holott azt a járásbíróság is és sokkal olcsóbban lejárathatta volna s va-jon a törvényhozás czéjja nem a közönségen való könnyítést volt-e, midőn a közgyűzői intézményt szervezte, ez a kérdések merültek fel lelkemben, midőn láttam a szomorú arczó-kat, kiknek egész éltelen kerestül csak ezt a szót kell hallani minden felsőbbjeiktől: fizess, mert ha nem — exequálunk.  
 Ime ez volt a tény, mit el kellett mon-danom, s mely után a közsé előjárósága, midőn a közgyűző ur elutazott, komolyan haj-togatva fejét, s rágondolva sok más dolgokra is, e mellett szomorúan kérdezte: mit nem ta-lálnak még ki?  
 En pedig még csak nem is vizagtalhat-tam őket azzal, hogy jót remélhetének ebben a nyomorult közönséges világban.  
**Vándor.**

**Vidéki hírek.** Beregszászban folyó hó 17-én éjjel egy rablót fogtak el. Üldözés közben kétszer ráölt az éji órré, de nem ta-lált. A „Gy. K.” szerint, K. N. győri könyv-kereskedő e napokban egy nála vásárolt 10 éves leánykán erőszakot követelt el. Most a börtön-ben várja büntetését. **Nagy-Dobozon** egy szű-lesi fájálmalhabban szenvedő nő, a házába lépő adóvégrehajtó láttára megrémült és nehézkörbe esve pár óra múlva meghalt. **Ofenheim,** kinek nagyszertű póré világszerte ismeretessé vált, a bőszi uradalmat 400 ezer ftrért megvénve, po-zsonygyeji birtokos lett. A Csókmó közséi könyvtárban kóborló fegyveres rablók, Osváth Pál csendbiztos kézhez kerítette.

**† Bartal György.**  
 Bartal György megnalt. Bár hónapok óta tudtuk már, hogy gyomorjaja gyógyíthatlan, nem hittük, hogy a virágzó férfikor oly hamar feladja egy érdem és hívatás gazdag élet har-czát a halállal. Halálhíre megdöbönt és fájdalommal tölt el. Született 1820-ban Pozsony-megyében. Fia volt idős Bartal Györgynek a nagyírú publicista és történetírósnak, kinek emléké „amoenitates juris publici Hungariae” című műve téma halhatatlanná. Az ifjú Bartal a bécsi Theresianumban végezte tanulmányait, s 1842-ben 22 éves korában Tolnamegye tisz-telbeli aljegyzője lett. Nemsokára főjegyzővé, majd 1848-ban képviselővé választották, s ké-sőbb Szemere Bertalan miniszteriumában a pénzügyi osztály főnökségét vállalta el. For-radalom után kiszabadulván fogságából, tolna-megyei bírtokára ment s gazdálkodott. 1852-ben nőül vette Perczel Mór tábornok nővérét.  
 Bartal György egyike volt közeletünk legkiválóbb alakjainak. Született szónok. Esz-megazdagsága oly nagy, hogy tulerheitséggel sokszor megneghezítette kifejezését. A köz-életben egész jelentőségében a conservatív politika védelmében tűnt föl, s életének e korszaka az, mely nevét fényes betűkkel jegyzi fel alkotmányos küzdelmünk történelmében. Első föllépése 1861-re esik, mikor is a felirat mellett tartott ékes szónoklatát mindjárt a Deák Ferencz által ünnepelelték. Az 1861-ki

— Készen, misem fog bennünket visza-zartani többé. Azonban Gabriellám, még egy-szer kérdezem, el van-e tökéletesen határozva e lépést megtenni. Átgondolta-e, hogy az élet utain minő akadályokkal kellend majd megküz-denünk, s talán azon jöletét, melyben itt szű-lei, rokoni s barátai körében élt, oldalam mel-lett nem fogja többé felállítani, átgondolta-e ezt?  
 — El vagyok határozva mindenné, — szóló Gabriella, — mindent átgondoltam Andor, mert a menyire gyűllöm Bertholdot, oly határozottan önkénti szerelmem, s boldogságomat csak ön-mel találhatom meg.  
 — Amde ha majd a sors, mely pedig na-gyon szépségesen bántik néha az emberi lé-nyekkel, elfordítja jobb kezét tőlünk, s örömiök helyett a bánat keserű poharát izelteti meg valánk, nem fogja-e kegyed akkor kárhözta-nni és átkozni azon pillanatot, melyben e lépéssé elhatározta magát, és visszagondolva az elmúlt jobb időkre: lesz-e elegendő ereje megküzdeni a bánattal?  
 (Folyt. köv.)

— Oh Andor, — szóló Gabriella hűk hangon, — szabadítson meg, mert meghalok! — Csendesüljön az isten szerelmére, — válaszolt a férfin, ki nem volt más, mint Ti-hanyi Andor, nevelő a Relemen családnál. — Tudja-e minő vesztélybe döntene magát, ha meg-tudnák kitértémet?  
 Gabriella kibontakozott a férfin karjaiból: — Készen van-e minden, Andor, — szóló ismét.

